

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงแรมแลนด์มาร์ค ถ.สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร
๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงแรมแลนด์มาร์ค ถ.สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร
๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจาก คุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฎา และครอบครัว เพื่อไปสนทนาธรรม ที่ห้องสุขุมวิท ๑-๒ ชั้น ๓ โรงแรมแลนด์มาร์ค ถนนสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น.

ที่ผ่านมา คุณจักรกฤษณ์และคุณฉภาพรมีกุศลศรัทธา กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ไปสนทนาธรรมที่บ้านพักย่านถนนประดิพัทธ์ สะพานควาย แต่เนื่องจากการกำลังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงบ้านพัก จึงเปลี่ยนมาสนทนาธรรมที่โรงแรมแลนด์มาร์คแทน

อนึ่ง ขออนุญาตบันทึกไว้เพื่อทุกท่านจะร่วมอนุโมทนา ณ ที่นี้ ว่า ท่านเจ้าของโรงแรมแลนด์มาร์ค ซึ่งเป็นเพื่อนกับคุณพ่อของคุณจักรกฤษณ์ ได้มีโอกาสมารับท่านอาจารย์ ณ ห้องอาหารของโรงแรม และขอโอกาสจากท่านเจ้าภาพ ในการเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันทุกท่าน ที่เข้าร่วมสนทนาธรรม แทนความตั้งใจของท่านเจ้าภาพที่มีอยู่เดิม กราบอนุโมทนาท่านมา ณ ที่นี้ด้วยครับ

คุณจักรกฤษณ์ :

กระผมขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ที่เมตตามาให้ความรู้ และให้ได้มีการสนทนาธรรมกันในวันนี้ ซึ่งวันนี้ก็มีสมาชิกใหม่ หลายท่านอยู่เหมือนกันครับ อาจจะมีบางท่านเคยฟังมาบ้างแล้ว บางท่านอาจจะยังไม่เคยได้ฟังสนทนามาก่อน ช่วงแรกผมขอ อนุญาตเกริ่นในเรื่องพระพุทธศาสนาในประเทศไทยก่อน ปัจจุบัน นี้ พระพุทธศาสนาในประเทศไทย มีการให้ความรู้ในหลายระดับ เริ่มตั้งแต่ความรู้ น่าจะเป็นในชั้นมัธยม ที่จัดหลักสูตรเป็นเรื่องเป็นราว จากนั้นก็มีระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และยังมี สถาบันที่ให้ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาอีกหลายแห่ง มีทั้งทาง การศึกษาบาลี การศึกษาเป็นนักธรรม มีนักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก เป็นต้น

แล้วก็มีอีกส่วนหนึ่ง ที่เป็นการศึกษาตามอัธยาศัย หมายความว่า ผู้ ที่มีความสนใจในการศึกษา ก็หาความรู้เองจากสื่อต่าง ๆ ที่ปรากฏ อยู่ และจากผู้บรรยายธรรมต่าง ๆ หลากหลายมาก ขอยกตัวอย่าง การให้ความรู้ระดับนักเรียน หลักสูตรจะมีการสอนเกี่ยวกับประวัติ พระพุทธศาสนา มีสอนเรื่องหลักธรรม มีสอนเรื่องประวัติของสาวก

และพูดไปถึงเรื่องของการปฏิบัติต่าง ๆ ปัจจุบันมีการปรับปรุงหลักสูตรเพิ่มเติม คือจะแก้ไข แล้วก็เข้าใจกันว่า ในการเรียนการสอน น่าจะเน้นการปฏิบัติมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งตรงนี้ก็ยังไม่ออกมาว่าจะเป็นแบบไหน

ท่านอาจารย์ :

ที่ผมได้กล่าวมากว้าง ๆ เราในฐานะที่เป็นชาวพุทธ ควรจะเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาที่สำคัญ มีความสำคัญอย่างไร ตรงนี้เป็นเรื่องที่เราควรจะเข้าใจก่อนเบื้องต้นหรือไม่ และการศึกษาอย่างไร ถึงจะถูกต้องที่สุด และมั่นใจได้ว่า เราสามารถที่จะเดินได้ตามทางที่ถูกต้องของพระพุทธองค์ กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ
คะ ก็ต้องขออนุโมทนาคุณจักรกฤษณ์ ที่ห่วงใย แล้วก็เห็นการที่จะให้คนอื่นได้เข้าใจความจริงด้วย เพราะเหตุว่า เท่าที่คุณจักรกฤษณ์พูดถึงพระพุทธศาสนาในประเทศไทย เป็นจริงอย่างนี้ใช่ไหม? แต่ว่าวันนี้ก็คงจะพูดถึง "พระพุทธศาสนาที่ชาวพุทธไม่รู้จัก"

...นำคิดใหม่? "พุทธศาสนาที่ชาวพุทธไม่รู้จัก" เพราะเหตุว่า ชาวพุทธไปวัด แล้วก็ทำพิธีกรรมต่าง ๆ มีการสวดมนต์ มีการปฏิบัติมากมาย ไม่ใช่แต่เฉพาะที่ประเทศไทย ทัวโลกทั้งหมดเลย

เพราะฉะนั้น คุณจักรกฤษณ์ได้ช่วยให้คนอื่นได้เริ่มสนใจที่จะเข้าใจ "พุทธศาสนาที่ชาวพุทธไม่รู้จัก" เลย ใช้คำว่าเลย ก็ได้ เพราะถ้าถามว่า พุทธศาสนาคืออะไร? ทุกคนก็ ง่าย ศาสนาคือคำสอน ไม่ว่าจะ เป็นของใคร เราก็บอกถึงศาสดาคือผู้สอน ใช่ไหม แต่ว่า สำหรับ พุทธศาสนา แม้แต่คำว่า "พุทธะ" ชาวพุทธไม่ได้เข้าใจ ถึงความเป็นจริงว่า "พุทธะ" ไม่ใช่ชาวบ้านอย่างธรรมดา หรือไม่ใช่มิตรสหายที่เราพูดกัน หรือว่า ไม่ใช่ตำรับตำราที่ใครเขาเขียนขึ้นมาได้ แล้วก็คิดว่า ได้เข้าใจแล้ว

แต่ "พุทธะ" เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า คำนี้ รู้สึกว่าคนจะไม่ค่อยสนใจ แต่สนใจครูบาอาจารย์ หรือว่า สนใจใครก็ตามแต่ ที่คิดว่าเป็นผู้ที่รู้ แต่ว่า คำว่า "พุทธศาสนา" และ "พระสัมมาสัมพุทธเจ้า" นานเท่าไร กว่าใครจะได้ยินคำนี้? สมัยก่อนการตรัสรู้ โลกมืด เพราะเหตุว่า สมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ก่อน อันตรธานก่อน ไม่เหลือเลย...

เพราะฉะนั้น โลกที่คนอยู่มา หลังจากที่พระกัศสปะสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว เป็นโลกที่ไม่ได้เข้าใจอะไรเลย เหมือนอย่างคนที่เรียกตัวเองว่า ชาวพุทธหรือชาวอะไรก็ตามแต่ ทุกคนอยู่ในโลกด้วยความไม่รู้ แต่ "พุทธะ" พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบำเพ็ญพระ

บารมี เพื่อที่จะรู้ความจริง ซึ่งมีอยู่ทุกขณะ แต่ถูกปกปิดไว้ ด้วย
 ความไม่รู้ เพราะ (ถ้า) ไม่มีการตรัสรู้ความจริงเมื่อไหร่ "คำ" ที่จะ
 กล่าวถึง "สิ่งที่มีจริง" จะมีไม่ได้เลย

...ด้วยเหตุนี้ เมื่อพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบำเพ็ญพระ
 บารมี นานมาก สิ้นสวเขยแสนกัป ที่จะรู้ความจริง ซึ่งมีอยู่
 ตลอดเวลา เดียวนี้ก็มี แต่ถูกปกปิดไว้ เมื่อพระองค์ทรงบำเพ็ญพระ
 บารมี ถึงกาลโอกาสที่จะได้ตรัสรู้ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อ
 ตรัสรู้แล้ว ไม่น้อมพระทัยที่จะทรงแสดง ข้อความนี้มีในพระไตรปิฎก
 ด้วยความลึกซึ้งอย่างยิ่ง ของ "คำ" ที่พวกเราจะได้ศึกษา ได้เข้าใจ
 ถูกต้องว่า แต่ละคำ มาจากพระปัญญาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ซึ่งไม่มีใครที่จะเทียบได้เลย "เจ้า" ยิ่งใหญ่ที่สุด ในสากลจักรวาล
 เทวดา พรหม ก็ยังต้องมากราบไหว้ ทูลถามปัญหา ไม่มีใครเปรียบ
 ได้เลย...

...พุทธะ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า "สัมมา" คือ ตรัสรู้ถูกต้องตามความเป็นจริงของสิ่งที่มี แล้วก็พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงมหากรุณา รู้ว่าชาวโลก ถ้าไม่ฟังคำของพระองค์ ไม่มีทางที่จะรู้อะไรเลยทั้งสิ้น!! ตั้งแต่เกิดจนตาย ชาวพุทธเข้าใจอย่างนี้หรือเปล่า? ว่า คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละคำ เป็นคำที่ฟังแล้ว ไม่ใช่เข้าใจได้ทันที ฟังแล้วไตร่ตรอง จนกระทั่งมีความเข้าใจว่า ทุกคำถูกต้อง ตามความเป็นจริง และกำลังมี ในขณะนี้

เพราะฉะนั้น สิ่งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มอบให้ผู้ที่ได้ยินได้ฟังคำของพระองค์ ซึ่งจะเรียกว่า ชาวพุทธ ก็ได้ ก็คือ "ปัญญา" คิดดู ปัญญาคำนี้ไม่ใช่ปัญญาที่จะมาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้วก็ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ แต่ปัญญานี้ มาจากพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น ปัญหานี้ต้อง ใครก็คิดไม่ได้ ใครก็คิดเองไม่ได้เลย แม้ได้ยินได้ฟังแล้ว ประมาทไม่ได้เลย ถ้าประมาทคือเข้าใจผิด อ่านง่าย ๆ เปิดพระไตรปิฎก คิดว่าเข้าใจได้ เหมือนคำธรรมดา ๆ ที่เคยได้ยินได้ฟัง แต่ความจริง นั้นลบล้างพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เท่านั้นเอง หรือง่าย ๆ...

...แต่ว่า แต่ละคำ ลึกซึ้งอย่างยิ่ง เช่น เราได้ยินคำว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ยินคำว่า พระธรรม คือคำสอนของพระองค์ แล้วก็ผู้ที่ฟัง เป็นสาวก ที่เข้าใจจนกระทั่งสามารถรู้ตามพระพุทเจ้าได้ จึงเป็นรัตนะ คือสิ่งที่มีค่ายิ่ง ๓ อย่าง ที่เราเรียกว่าพระรัตนตรัย พระพุทธรัตนะ เหนือบุคคลใด เพราะฉะนั้น คำของพระองค์ ที่จะนำไปสู่ความเข้าใจ ก็เป็นรัตนะด้วย และผู้ที่ได้รู้แจ้งแล้ว ก็เป็นสังฆรัตนะ เป็นสาวก

เพราะฉะนั้น จากความไม่รู้เลย มาสู่คำที่ได้ฟัง แล้วเข้าใจจนกระทั่งรู้ตามได้ ยากสักแค่ไหน? ที่จะถึงการที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้รู้ และทรงแสดงความจริงให้คนอื่นได้เข้าใจ และรู้ตามด้วย...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะคืออะไร? แค่นี้ ใครก็ตามที่เฝินมาก ก็คิดว่ารู้
แล้ว ทุกคำที่ได้ยิน แต่ความจริง ไม่ใช่เลย ลองถามดู ธรรมะที่ชาว
พุทธไม่รู้จัก ก็คือ เดียวนี้ สิ่งที่มีจริง ทั้งหมด พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ตรัสรู้ ถ้าสิ่งนั้นไม่มีจริง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้อะไร?
เพราะฉะนั้น จึงตรัสรู้สิ่งที่มีจริงทั้งหมด ไม่เหลือเลย โดยประการ
ทั้งปวง ถึงที่สุด ที่ไม่มีใครสามารถที่จะสงสัยในคำของพระองค์
และในสภาพธรรมที่พระองค์ตรัส แสดง ถึงที่สุดได้

ด้วยเหตุนี้ ขณะนี้ ถูกปกปิดไว้ ด้วยความไม่รู้ ว่า ธรรมะอยู่ไหน มี
ธรรมะแน่ ๆ แต่ ธรรมะอยู่ไหน? เดียวนี้เอง ไม่ได้ไปไกลเลย แต่ถูก
ปกปิดไว้ (ด้วยความไม่รู้)...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะคือ สิ่งที่มีจริง แค่นี้ แต่ละคนต้องค่อย ๆ คิด เพื่อจะได้รู้จัก "พระพุทธศาสนาที่ชาวพุทธไม่รู้จัก" รู้จักแต่เพียง พิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การสวดมนต์ หรือการบวช โดยที่ไม่ได้เข้าใจเลยว่า บวชคืออะไร? และ สวดมนต์คืออะไร?...

...เพราะฉะนั้น ทุกคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคำที่ลึกซึ้ง
อย่างยิ่ง ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง เดียวนี้ เพราะฉะนั้น เดียวนี้ อะไรมี
จริง? ถ้ามโนใคร ๆ เขาก็ต้องบอกว่า ในห้องนี้ มีแสงสว่าง มีดอกไม้ มี
โต๊ะ มีเก้าอี้ คำเหล่านั้นไม่ลึกซึ้งเลย ถ้าบอกว่า เดียวนี้ อะไรมีจริง
โต๊ะเก้าอี้มีจริง ไม่ลึกซึ้ง เดียวนี้มีคนในห้องนี้ มากมาย ก็ไม่ลึกซึ้ง
ใช่ไหม? จะลึกซึ้งได้อย่างไร ธรรมดาที่สุด

แต่ถ้ามีคำพูดที่ว่า ขณะนี้มี "เห็น" ทำไมต้องพูดเรื่อง "เห็น" เพราะ
เราไม่รู้จัก "เห็น" เพราะฉะนั้น ขณะนี้ถ้าถามว่า เห็นอะไร? เราก็
ตอบธรรมดา ว่าเห็นโต๊ะ เห็นเก้าอี้ เห็นคน แต่พระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าตรัสว่า "เห็น...สิ่งที่เพียงปรากฏให้เห็นได้" คำไหนจริง? เห็น สิ่ง
ที่เพียงปรากฏให้เห็นได้ หลับตา คนหายไปไหนหมด? ห้องก็ไม่มี
อะไรก็ไม่มี พอลืมตา "มี" เพราะ "เห็นสิ่งที่สามารถที่จะปรากฏให้
เห็นได้" เมื่อมีเห็น ซึ่งสิ่งนั้นต้องกระทบตา เป็นเพียงสิ่งที่กระทบตา
แล้วอยู่ที่ไหนจะมากกระทบตาได้ ก็อยู่ที่ดอกไม้บ้าง โต๊ะบ้าง คนบ้าง
แต่จริง ๆ แล้ว สิ่งนั้นต้องแข็ง จับตรงไหน กระบที่ไหน ตั้งแต่
ศีรษะจรดเท้า ต้องแข็ง และสิ่งที่แข็งตรงนั้นแหละ มี "สิ่งที่สามารถ
กระทบตาได้" และเราก็เรียกว่าสีสนัวรรณณะต่าง ๆ ดอกกล้วยไม้สี
ขาว จับดู...แข็ง แข็งไม่ใช่ขาว แต่แข็งเป็น "แข็ง"...

...กลีบดอกไม้ ใบไม้ เป็นสีเขียว แข็งไม่ได้เขียว เลย แต่พอจับ...
 แข็ง เป็นแข็ง แข็งไม่ได้เขียว แต่ที่แข็ง มีสิ่งที่กระทบตา ปรากฏเป็น
 สีสนววรรณะต่าง ๆ หลากหลายมาก นี่เป็นสิ่งที่ใครจะมาถึง
 นักวิทยาศาสตร์เขาก็คิดเรื่องอื่นไป แต่นี่ไม่ต้องไปไหน อยู่ตรงนี้
 และมีความจริงที่กำลังเผชิญหน้า ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงสิ่ง
 ที่มีจริงทุกอย่าง ว่าไม่มีใครสามารถจะบังคับบัญชาได้ ถ้าสิ่งนี้ไม่
 เกิดขึ้น จะมีไหม? ถ้าแข็งไม่เกิด อะไร ๆ ไม่เกิดเลย จะมีสิ่งที่เกิด
 แล้วรวมกัน เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เข้าใจว่าเป็นสิ่งหนึ่ง คือ อตตะ
 ภาษาบาลีจะใช้คำว่า "อตตะ" หมายความว่า "สิ่งหนึ่งสิ่งใด"

เพราะฉะนั้น ในพระไตรปิฎกกล่าวว่า ทุกคนสามารถจะรู้ความจริง
 ได้ ในภาษาของตน ของตน ทั้ง ๆ ที่เราไม่รู้ภาษาที่พระพุทธเจ้า
 ตรัส คือ ภาษามคธี ซึ่งดำรงพระศาสนา เราใช้คำว่า บาลี แต่ว่า
 สามารถที่จะเข้าใจในคำของเรา คำเดียวกัน ที่คนชาตินี้พูดอย่างนี้
 คนชาตินั้นพูดอย่างนั้น แต่หมายความว่าสิ่งเดียวกัน

เพราะฉะนั้น เมื่อกล่าวถึงว่า ขณะนี้เห็นเพียงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้
 และสิ่งนั้นต้องเกิดด้วย ชาวพุทธเคยได้ฟังเคยคิดอย่างนี้มาก่อนไหม?

ถ้าไปสวดมนต์ จะเข้าใจอย่างนี้ไหม? ถ้าไปสำนักปฏิบัติ จะเข้าใจอย่างนี้ไหม? ไม่มีทางที่จะเข้าใจได้เลย เพราะเหตุว่า นั่นไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละคำ "เดี๋ยวนี้เลย" เข้าใจได้เลย พิสูจน์ได้เลยว่า ถูกต้องและจริงไหม...

...จริงหรือเปล่า? ถ้าไม่จริง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร? ลองหาคำที่พระองค์ตรัสรู้มา ว่าพระองค์จะตรัสรู้อะไร ก็เหมือนชาวบ้านธรรมดา ที่พูดธรรมดา แต่นี่ตรัสรู้ ต้องมีสิ่งที่ตรัสรู้ คือคำที่เรากำลังได้ฟังนี้แหละ แค่ว่าคำเดียว แต่ทรงแสดงพระธรรม ๔๕ พรรษา เมื่อตรัสรู้ ไม่น้อมพระทัยที่จะทรงแสดง เพราะสิ่งนี้เหลือวิสัยที่ใครจะคิด ที่จะรู้ว่า ความจริงแท้ ๆ เป็นอย่างไร แต่ถูกปิดบังไว้ (ด้วยความไม่รู้)...

...แต่เพราะเหตุว่า มีผู้ที่ได้ฟัง ได้เข้าใจ ได้สะสมบุญไว้แต่ปางก่อน ในสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ก่อน ๆ เคยได้ยินได้ฟังมา ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้ไปเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คิดดู เพียงได้ยินว่า มีผู้ที่ตรัสรู้ ธรรมะ บางคนอยู่ไกลมาก พวกเดียรถีย์ ไม่ไปเฝ้าเลย ฟังครูบาอาจารย์ ไม่เข้าใจในความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ก็มีผู้ที่ได้ฟังแล้ว เช่น ท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐี แค่อินคำ่ว่า พุทธะ นอนไม่หลับ เพราะอยากที่จะได้ฟังคำที่พระองค์ตรัส ว่าคำนั้นที่ตรัสรู้ คืออะไร เป็นความจริงอย่างไร ท่านประสงค์ที่จะไปเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตื่นถึงสามครั้ง ยังไม่สว่าง พอสว่างก็ได้ไปเฝ้า...

...เห็นไหมว่า ถ้าสะสมมา ถ้าได้ยินคำว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เคารพที่จะได้ฟัง คำจริง ๆ ไม่ใช่ "คำที่คนอื่นพูด" แล้วก็กล่าว แล้ว ก็ไม่ได้ให้เหตุผล ไม่ได้กล่าวความจริงถึงที่สุด ก็เข้าใจว่านั่นเป็นคำของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ความจริงไม่ใช่ "คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" ต้อง "เริ่มต้นทีละคำ" แล้วก็เข้าใจ ไตร่ตรอง ทีละคำ เพราะ จะสามารถรู้แจ้งตามความเป็นจริง ตรงตามที่ได้ฟัง ตั้งแต่คำแรก...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฎา และครอบครัว
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

